

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียว วกก่อนและหลังการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลห้วยกระเจา ก่อนและหลังการเข้ากลุ่มส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง จากกลุ่มตัวอย่าง 20 คน มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท เกี่ยวกับ เพศ อายุ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย อาชีพ

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางอารมณ์ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตามเพศ อายุ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย อาชีพ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	40
หญิง	12	60
อายุ (ปี)		
30-39	1	5
40-49	5	25
50-59	14	70
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย		
บิดา-มารดา	11	55
พี่-น้อง	5	25
คู่สมรส	4	20
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	2	10
ประถมศึกษา	16	80
อนุปริญญา	2	10
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย (เดือน)		
6-60	4	20
61-120	3	15
120 เดือนขึ้นไป	13	65
อาชีพ		
งานบ้าน	1	5
เกษตรกร	5	25
รับจ้าง	12	60
ค้าขาย	2	10

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 50-59 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 มีความสัมพันธ์เป็นบิดา-มารดามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80 ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย 120 เดือนขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 60

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางอารมณ์ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน (n=20)	ร้อยละ	จำนวน (n=20)	ร้อยละ
การแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบ				
เหมาะสมมากเกินไป	0	0	0	0
เหมาะสมมาก	0	0	18	90
เหมาะสม	5	25	2	10
ไม่เหมาะสม	15	75	0	0
ไม่เหมาะสมมาก	0	0	0	0
การแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวก				
เหมาะสมมากเกินไป	0	0	0	0
เหมาะสมมาก	3	15	16	80
เหมาะสม	12	60	4	20
ไม่เหมาะสม	5	25	0	0
ไม่เหมาะสมมาก	0	0	0	0

จากตารางที่ 3 ก่อนการทดลอง พบว่า ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบไม่เหมาะสมมีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25 และผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกเหมาะสมมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25

หลังการทดลอง พบว่า ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบเหมาะสมมากมีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาคือมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 10 และผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกเหมาะสมมากมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทตามรายด้าน รายข้อ ก่อนและหลังการทดลอง

การแสดงออกทางอารมณ์	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
การแสดงความไม่เป็นมิตร	2.23	2.68	4.31	1.41
ฉันเกลียดการดูแลผู้ป่วย	2.47	0.64	4.40	0.51
ต้องทำโทษแรงๆเพื่อให้ผู้ป่วยรับผิดชอบ	2.33	0.90	4.20	0.46
คิดว่าคงจะดีหากผู้ป่วยตายไป	2.27	0.70	4.33	0.49
อยากให้ผู้ป่วยอยู่ในโรงพยาบาลตลอดไป	2.20	0.68	4.27	0.46
คงจะดีหากผู้ป่วยได้ไปอยู่ไกลๆจากฉัน	2.20	0.68	4.40	0.51
ผู้ป่วยเป็นคนที่ไม่มีคุณค่าอะไรเลย	2.20	0.78	4.40	0.51
ผู้ป่วยทำให้ฉันต้องหมดความอดทน	2.07	0.46	4.20	0.56
บางครั้งมีความรู้สึกอยากจะทุบตีผู้ป่วย	2.07	0.80	4.27	0.49
ความผูกพันทางอารมณ์ที่มีมากเกินไป	1.97	1.55	4.11	1.06
ฉันไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่อผู้ป่วยทำให้โกรธ	2.20	0.56	4.20	0.68
ต้องโทษผู้ป่วยเพื่อควบคุมพฤติกรรมผู้ป่วย	2.07	0.70	3.87	0.52
มีอาการไม่สบายทางกายเพราะกังวล	2.00	0.66	4.00	0.38
ต้องบังคับให้ผู้ป่วยทำในสิ่งที่ควรทำ	2.00	0.54	4.47	0.64
ดูแลผู้ป่วยอย่างไม่คลาดสายตา	1.60	0.63	4.00	0.38
การวิพากษ์วิจารณ์	1.74	2.51	4.17	1.08
รู้สึกว่าผู้ป่วยเกลียดฉัน	2.40	0.63	4.40	0.51
รู้สึกว่าผู้ป่วยไม่ได้ชื่นชมในสิ่งที่ฉันทำให้เลย	2.00	0.76	4.07	0.35
รู้สึกผิดหวังในตัวผู้ป่วย	1.80	0.78	4.13	0.41
รู้สึกอายกับพฤติกรรมของผู้ป่วย	1.80	0.94	4.33	0.51
การกระทำของผู้ป่วยสร้างปัญหาความเดือดร้อน	1.53	0.64	4.20	0.68
ไม่ชอบพฤติกรรมหลายๆอย่างของผู้ป่วย	1.40	0.51	4.13	0.35
รู้สึกทุกข์ใจกับพฤติกรรมของผู้ป่วย	1.27	0.46	3.93	0.59

จากตารางที่ 4 ก่อนการทดลองพบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านการแสดงความเป็นมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.23$) รองลงมา คือ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ที่มีมากเกินไป ($\bar{X}=1.97$)

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการแสดงความเป็นมิตร พบว่าผู้ดูแลเกลียดการดูแลผู้ป่วยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.47$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ป่วยทำให้ฉันต้องหมดความอดทน และบางครั้งมีความรู้สึกอยากจะทำร้ายผู้ป่วย ($\bar{X}=2.07$)

ด้านความผูกพันทางอารมณ์ที่มีมากเกินไป พบว่าผู้ดูแลไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่อผู้ป่วยทำให้โกรธมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.20$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ดูแลผู้ป่วยอย่างไม่คลาดสายตา ($\bar{X}=1.60$)

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ พบว่าผู้ดูแลรู้สึกว่าคุณป่วยเกลียดฉัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รู้สึกทุกข์ใจกับพฤติกรรมของผู้ป่วย ($\bar{X}=1.27$)

และหลังการทดลองพบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านการแสดงความเป็นมิตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.31$) รองลงมา คือ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ ($\bar{X}=4.17$)

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการแสดงความเป็นมิตร พบว่าผู้ดูแลเกลียดการดูแลผู้ป่วย คงจะดีหากผู้ป่วยได้ไปอยู่ไกลๆจากฉัน และผู้ป่วยเป็นคนที่ไม่มีคุณค่าอะไรเลย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ป่วยทำให้ผู้ดูแลต้องหมดความอดทนและต้องทำโทษแรงๆเพื่อให้ผู้ป่วยรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.20$)

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ พบว่าผู้ดูแลรู้สึกว่าคุณป่วยเกลียดฉันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รู้สึกทุกข์ใจกับพฤติกรรมของผู้ป่วย ($\bar{X}=3.93$)

ด้านความผูกพันทางอารมณ์ที่มีมากเกินไป พบว่าผู้ดูแลต้องบังคับให้ผู้ป่วยทำในสิ่งที่ควรทำ ($\bar{X}=4.47$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องโกหกผู้ป่วยเพื่อควบคุมพฤติกรรมผู้ป่วย ($\bar{X}=3.87$)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทตามรายด้าน รายข้อ ก่อนและหลังการทดลอง

การแสดงออกทางอารมณ์	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
การแสดงความอบอุ่นเป็นมิตร	2.26	1.79	4.23	1.14
รักผู้ป่วย	2.40	0.55	4.40	0.55
เฝ้าภาวนาให้ผู้ป่วยหาย	2.40	0.55	4.20	0.45
รู้สึกดีเมื่อเห็นผู้ป่วยมีความสุข	2.20	0.45	4.40	0.55
รู้สึกสงสารผู้ป่วย	2.20	0.45	4.20	0.45
รู้สึกเสียใจกับการเจ็บป่วยของผู้ป่วย	2.20	0.45	4.00	0.00
ต้องระวังคำพูดเพื่อที่จะไม่กระทบ				
ความรู้สึกของผู้ป่วย	2.00	0.00	4.20	0.45
การแสดงความชื่นชม	2.16	1.00	4.23	1.34
ผู้ป่วยเป็นคนนิสัยดี	2.40	0.55	4.40	0.55
ทุกวันนี้ผู้ป่วยก็ทำให้ฉันพอใจ	2.40	0.55	4.00	0.45
เมื่อได้รับคำแนะนำผู้ป่วยจะพยายามทำตาม	2.20	0.45	4.00	0.00
ผู้ป่วยเป็นคนที่ไม่มีพิษภัยกับใคร	2.20	0.00	4.20	0.45
ผู้ป่วยพยายามทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มที่	2.00	0.00	4.40	0.55
ผู้ป่วยมีข้อดีหลายอย่าง	2.00	0.00	4.00	0.45

จากตารางที่ 5 ก่อนการทดลองพบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านการแสดงความอบอุ่นเป็นมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.26$) รองลงมา ก็คือด้านการแสดงความชื่นชม ($\bar{X} = 2.16$)

เมื่อพิจารณารายข้อ ในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการแสดงความอบอุ่นเป็นมิตร พบว่าผู้ดูแลรักผู้ป่วย เฝ้าภาวนาให้ผู้ป่วยหายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ดูแลต้องระวังคำพูดเพื่อที่จะไม่กระทบความรู้สึกของผู้ป่วย ($\bar{X} = 2.00$)

ด้านการแสดงความชื่นชม พบว่าผู้ป่วยเป็นคนนิสัยดี และทุกวันนี้ผู้ป่วยก็ทำให้ฉันพอใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ป่วยพยายามทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มที่และผู้ป่วยมีข้อดีหลายอย่าง ($\bar{X} = 2.00$)

และหลังการทดลอง พบว่า การแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าผู้ดูแลมีการแสดงออกทางอารมณ์ด้านการแสดงความอบอุ่นเป็นมิตร และด้านการแสดงความรักชื่นชม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.23$)

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการแสดงความอบอุ่นเป็นมิตร พบว่าผู้ดูแลรักผู้ป่วยและรู้สึกดีเมื่อเห็นผู้ป่วยมีความสุขมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ดูแลรู้สึกเสียใจกับการเจ็บป่วยของผู้ป่วย ($\bar{X} = 4.00$)

ด้านการแสดงความรักชื่นชม พบว่ามีผู้ป่วยเป็นกรณีพิเศษ และผู้ป่วยพยายามทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ทุกวันนี้ผู้ป่วยก็ทำให้ฉันพอใจ เมื่อได้รับคำแนะนำผู้ป่วยจะพยายามทำตาม และผู้ป่วยมีข้อดีหลายอย่าง ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการทดลอง

การแสดงออกทางอารมณ์	Max	Min	\bar{X}	SD	Z
ด้านลบ					
ก่อนการเข้ากลุ่ม	2.40	1.55	1.99	4.17	-3.415*
หลังการเข้ากลุ่ม	4.45	4.00	4.21	2.78	
ด้านบวก					
ก่อนการเข้ากลุ่ม	2.38	2.00	2.22	1.92	-2.032*
หลังการเข้ากลุ่ม	4.38	4.08	4.23	1.58	

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการแสดงออกทางอารมณ์ด้านลบหลังเข้ากลุ่มเหมาะสมมากกว่าก่อนเข้ากลุ่ม

และพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการแสดงออกทางอารมณ์ด้านบวกหลังเข้ากลุ่มเหมาะสมมากกว่าก่อนเข้ากลุ่ม